

FIICA ROMEI

Aprecieri pentru această carte

Fiica Romei prinde viață într-o lume a persecuției, jertfei și devotamentului în inima Romei lui Nero – o lume ce răsună adânc în sufletul oricui s-a întrebat vreodată cum ar reacționa în fața suferințelor inimaginabile și a prigoanei neîndurătoare.

Prin ochii Calandrei, o femeie sfâșiată între lumea pe care o cunoaște și o comunitate de creștini abia începută, descoperim prețul zdrobitor al credinței în Unicul Dumnezeu într-o lume care cere loialitate idolilor Săi.



Fiica Romei este un final spectaculos pentru seria *Emisarii*. Deși poate fi citit și de sine stătător, romanul reunește personaje principale din primele două volume, oferindu-le cititorilor ocazia să vadă cum se leagă firele destinelor lor.

Acțiunea se petrece în Roma lui Nero, iar incendiul cel mare este parte integrantă a cadrului temporal al poveștii. De asemenea, martiriul unor personaje biblice, deși cunoscut, a căpătat aici o profunzime tulburătoare. Această ficțiune biblică prezintă atât de frumos călătoriile misionare și scrisorile lui Pavel într-un cadru fictiv, dar autentic, al Romei secolului I.

Alte cărți de aceeași autoare
apărute la Editura Scriptum:

Seria: Emisarii

Femeia din Lydia
Surorile din Corint
Fiica Romei

Seria: Anii tăcerii

Cleopatra – regina Egiptului
Lea – soția lui Iuda Macabeul
Salome – regina Ierusalimului
Zara – umbra regelui

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
HUNT, ANGELA

Fiica Romei / Angela Hunt. – Oradea: Scriptum, 2025
ISBN 978-606-031-314-4

821.111

SERIA: EMISARII

FIICA ROMEI

CARTEA A TREIA



ANGELA HUNT



Editura Scriptum®
Oradea

Originally published in English under the title
The Daughter of Rome
by Angela Hunt

© 2025 by Angela Hunt Communications, Inc.
Published by Bethany House Publishers,
a division of Baker Publishing Group,
Grand Rapids, Michigan, 49516, U.S.A.
All rights reserved.

Ediția în limba română, publicată cu permisiune, sub titlul
Fiiica Romei
de Angela Hunt

© 2025 Editura Scriptum®
str. Simion Bărnuțiu nr. 2, 410204 Oradea – Bihor
Tel./Fax/Robot: 0259-457.428
E-mail: scriptum@scriptum.ro
Pagina web: WWW.SCRIPTUM.RO

Toate drepturile rezervate asupra prezentei ediții în limba română.
Prima ediție în limba română.

*Acest roman este o ficțiune inspirată din perioada intertestamentară. Anumite nume,
personaje, locuri și întâmplări sunt produsul imaginației autoarei.*

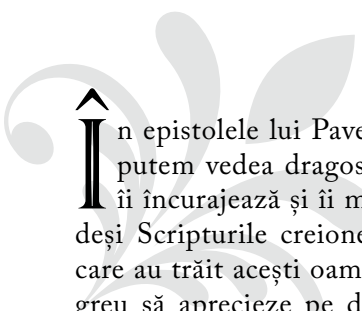
*Orice reproducere sau selecție de texte din această carte
este permisă doar cu aprobarea în scris a Editurii Scriptum, Oradea.*

ISBN (tipărit) 978-606-031-314-4
ISBN (e-book) 978-606-031-319-9

Tiparul executat în U.E.



INTRODUCERE



In epistolele lui Pavel adresate bisericilor pe care le-a fondat, putem vedea dragostea și grija lui în modul în care îi laudă, îi încurajează și îi mustră pe convertiții dintre Neamuri. Dar, deși Scripturile creionează o imagine de ansamblu a epocii în care au trăit acești oameni, cititorului modern s-ar putea să-i fie greu să aprecieze pe deplin presiunile la care erau supuși noii credincioși.

Seria EMISARII prezintă poveștile bărbaților și femeilor care au venit la credință prin intermediul eforturilor misionare ale lui Pavel în orașele Imperiului Roman. Propria noastră societate – care este din ce în ce mai saturată de perspective și viziuni anti-biblice – nu este foarte diferită de societatea Romei antice. Fie ca viziunea, curajul și angajamentul credincioșilor din primul secol față de Mesia Ieșua să ne provoace să trăim într-un mod vrednic de El.

Din moment ce cititul implică „auzirea” cuvintelor în mintea noastră, s-ar putea să-ți fie de ajutor să știi pronunția câtorva cuvinte

și nume folosite în această poveste. Biserica Primară era *ecclesia*, *edil*, *Salve* (un salut obișnuit), *vigil* (membru al gărzii instituite în vechea Romă de Augustus pentru siguranța cetății în timpul nopții și paza contra incendiilor), *sesterți*.



Nu te teme de niciunul dintre lucrurile pe care urmează să le suferi! Iată că diavolul urmează să-î arunce pe unii dintre voi în închisoare, ca să fiți încercați, și veți fi în necaz timp de zece zile. Fii credincios până la moarte și îți voi da coroana vieții. Cine are urechi să audă ce zice bisericilor Duhul! Cel ce învinge nu va fi rănit nicidecum de moartea a doua.

— APOCALIPSA 2:10-11



ROMA, ANUL 64 D.CR.
AL ZECELEA AN AL DOMNIEI LUI NERO
CLAUDUS CEZAR AUGUSTUS GERMANICUS
17 IULIE

Cu nouăzeci de ani înainte de nașterea mea, timp de șapte nopți consecutive, o cometă strălucitoare a străbătut cerurile în partea de miazănoapte, adunând sufletele care trebuiau să se nască pentru eventuala lor zămislire pe pământ. Eu am fost unul dintre acele suflete.

Un preot al lui Jupiter mi-a spus mai târziu că darul ceresc a fost însoțit de o ofrandă pe măsură. În schimbul atât de multor suflete nepătate, cometa a prilejuit intrarea unei ființe exemplare în adunarea zeilor: prezența strălucitoare a lui Gaius Iulius Cezar, dictator ucis, senator și edil, general triumfător și tatăl adoptiv al lui Augustus, primul cetățean al Imperiului Roman.

Cometa s-a întors în cel de-al cincilea an al domniei lui Claudus, făcând ca sufletu-mi încăpățânat să intre în lumea aceasta și cerând viața mamei în schimb.

Tata nu mă lăsa niciodată să uit că făceam parte dintr-un schimb divin. Când nu puteam să adorm, el îngenunchea lângă patul meu și mă strângea ușor de mâini.

— Te-ai născut sub lumina stelei lui Cezar, șoptea el, cu o privire luminoasă și tandră. Divinul Cezar veghează asupra ta chiar acum.

La optsprezece ani după nașterea mea, n-am putut să găsesc vreo dovadă anume a protecției lui Cezar. Eu și tatăl meu locuiam pe colina Aventin, un cartier alcătuit din clasa muncitoare din Roma, populat cu un număr destul de mare de hoți, scandalagii și cartofori. Dar supraviețuisem pericolelor copilăriei, căroră mulți copii nu le rezistau, și nu fusesem măritată repede cu cel care oferea cei mai mulți bani – deși îi recunoșteam meritul tatei pentru această îndurare, și nu lui Cezar.

Se pare că divinul Cezar mă hărăzise să locuiesc împreună cu tata și să-l ajut să creeze opere de artă pentru romanii înstăriți. Viețile noastre erau simple, dar eram mulțumită.

— Calandra! strigă tata din cealaltă parte a atelierului. Cum merge pictura?

— Încă lucrez, tată. Vrei să mă grăbesc?

— Cronus își așteaptă capodopera.

— Senatorul poate să aștepte. Îndrăznesc să spun că s-a obișnuit.

Am amestecat cărbunele măcinat cu o picătură de ulei de nucă, apoi mi-am aplatizat pensula pe o piatră. Cu vârful presat într-un punct fin, am pictat o linie subțire în jurul globului ocular de sticlă al lui Lucius Cronus Tuscus, senatorul bogat și oficialul ales care îl angajase pe tatăl meu pentru a-i sculpta chipul în marmură.

— Am întârziat cinci zile, strigă tata. Cu toate astea, Cronus ar trebui să fie mulțumit că n-a trebuit să aștepte atât de mult ca alții.

— Nu poți să grăbești arta, am spus eu, repetând expresia preferată a tatălui meu. Și nu pot să mă grăbesc cu aceste detalii.

Cu vârful pensulei, am pictat gene rare pe pleoapele superioare și cele inferioare, apoi am făcut un pas înapoi pentru a-mi analiza munca. Tata stătea lângă mine și am observat amândoi cu atenție

chipul unuia dintre cei mai cunoscuți patricieni ai Romei. Fiecare detaliu era exact – maxilarul proeminent, fruntea arogantă, zâmbetul ușor pe buze. Și bineînțeles că omul purta toga cu margini purpurii a unui senator, cu degetele băgate în faldurile elaborate de la umărul stâng.

— N-o să-i placă deloc, spuse tata în cele din urmă, cu mâna pe brațul meu. Deoarece Cronus nu e mulțumit niciodată. Dar noi doi am făcut tot posibilul, așa că nu avem de ce să ne fie rușine.

— Dacă ai știut că n-o să-i placă, de ce ai acceptat comanda?

— Deoarece știam că avem și datorii. Tata zâmbi ironic. Și deși Cronus poate să spună că statuia nu îl reprezintă într-un mod adecvat, orgoliul nu-i va permite să refuze să plătească pentru o lucrare care îl înfățișează ca fiind mai chipeș decât este în realitate. Așa că vom mânca până când ni se vor termina sesterții, apoi vom găsi un alt patrician care dorește să se vadă imortalizat.

— Asta n-ar trebui să fie o problemă, am spus, ștergându-mi pensula de o cârpă plină cu ulei. Forumul e plin de ei.

Mi-am înmuiat degetul într-un vas cu vopsea albastră, apoi am frecat mixtura prețioasă pe piele ca să-i verific consistența. Puține statui aveau urme ale culorii acesteia superbe, căci puțin romani nativi aveau ochi albaștri sau purtau veșminte albastre. În orice mulțime de patricieni sau senatori, albul era culoarea predominantă, scoasă în evidență de purpuriul roșiatic, atât de iubit de clasa superioară.

Dar albastrul era culoarea mării, și era atât de rar încât tânjeam să-l folosesc.

— Ce-ar fi dacă i-aș picta un inel albastru? am întrebat. Deși nu i-ai sculptat un inel pe deget, aș putea picta un inel din aur cu o piatră albastră.

Tata răsuflă ușor.

— Cred că e mai bine să-i pictezi pietre albastre pe sandale. Un lucru e sigur – niciun alt senator nu va avea o statuie ca asta.

— Atunci lui Cronus o să-i placă, am spus eu, înmuindu-mi pensula în culoare. Deoarece n-am văzut niciodată un senator care se mulțumește să rămână egalul colegilor săi.

Tata pufăi.

— Ești mult prea perspicace pentru o fată de vârsta ta. Ești sigură că nu vrei să vorbești cu un pețitor? Câțiva bărbați m-au abordat.

— Ai vrea să-ți pierzi ucenica? m-am întors ca să-i evit privirea. Nu vreau să mă mărit încă. Aici am de lucru și sunt apărută. Nu am nevoie de altceva.

— Un tată nu e soț, spuse el, iar vocea i se îmblânzi. Și nu mai sunt tânăr. Ar trebui să te gândești să-ți întemeiezi propria familie decât să-ți stea gândul la sculpturi și vopseluri.

— Sunt fiica ta. Am zâmbit în timp ce am întins culoarea superbă pe nestematele care fuseseră sculptate pe sandalele lui Cronus. Cum m-aș putea gândi la altceva *decât* la sculpturi și vopseluri?

— Dar nu mai sunt tânăr. Dacă nu te măriți, ce o să faci după ce mor?

Am curățat marginea pătată cu vârful degetului.

— Sunt o fică a Romei, am spus, așa că voi avea încredere că zeii Romei îmi vor purta de grijă în privința viitorului.

— Aș avea altă părere, dar mi-e foame. Nu e timpul să prepari cina?

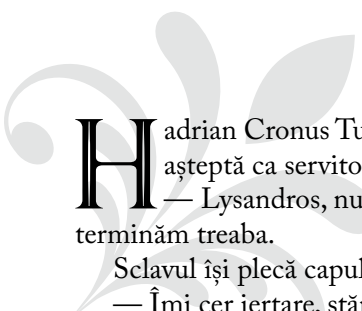
— O s-o pregătesc în curând. Am rostit cuvintele din obișnuință, deși nu aveam de gând să termin încă. Pictasem statuia doar cu un singur strat de vopsea, și avea nevoie de cel puțin două straturi. Marmura absorbea vopseaua și aceasta se usca chiar mai repede în căldura verii.

M-am încruntat în timp ce o pală puternică de vânt năvăli prin fereastra deschisă și răscoli un vraf de papirusuri de pe biroul tatei. Dacă nu mă grăbeam, vopselurile mele aveau să se usuce prea devreme și să crape.

— O să termin în curând, am strigat eu, dând mai repede cu pensula. Apoi vom mânca.



2



Hadrian Cronus Tuscus, fiul senatorului Lucius Cronus Tuscus, așteaptă ca servitorul său care găfăia să-l ajungă din urmă.
— Lysandros, nu avem toată dimineața la dispoziție ca să ne terminăm treaba.

Sclavul își plecă capul alb.

— Îmi cer iertare, stăpâne. Am fost încetinit de mulțime.

Hadrian își îmblânzi tonul.

— Mai avem doar cinci vizite de făcut, apoi putem ieși din arșița asta. Poate că vom găsi o briză odată ce trecem râul.

— Mă îndoiesc. Locuințele blochează orice mișcare a vântului. Lysandros se uită pe tăblița de ceară din mâna lui. După ce intrăm în *Transtiberim*¹, primul de pe listă este Titius Justus. Corinteanul.

Bineînțeles – încă un bărbat condamnat pentru *Lex Maiestatis*,

¹ Regia XIV Transtiberim este cea de-a paisprezecea regiune a Romei imperiale, sub reforma administrativă a lui Augustus. Însemnând „de peste Tibru”, Regio și-a luat numele de la poziția sa pe malul de vest al râului Tibru (n.trad.).

deoarece refuzase să ofere jertfe zeilor romani. Hadrian oftă. El nu înțelegea cum Titius și buna lui soție puteau să fi fost condamnați pentru ceva atât de îngrozitor precum trădarea. Dar nu era treaba lui să judece, ci să se asigure că prizonierii nu iscaseră vreo răzmeriță în timp ce se aflau sub arest la domiciliu.

Garda Pretoriană era responsabilă pentru toți prizonierii din Roma, în timp ce slujba de a avea grijă de creștinii manierați fusese desemnată edililor. La rândul său, Cronus îi dăduse această însărcinare fiului său, deși pe Hadrian nu-l deranja.

Aceasta era una dintre cele mai ușoare slujbe care i se încredințaseră.

Cei doi traversară Tibrul pe o pasarelă îngustă, apoi pășiră în Transtiberim. Acesta era căminul celor mai mulți evrei din Roma, și o atmosferă hotărât diferită anima districtul. În ziua lui Saturn și de sărbătorile evreiești, o tăcere nefirească plana peste zonă în timp ce evreii țineau *Sabatul*. Experiența îl învățase pe Hadrian să nu facă vizite în cea de-a șaptea zi, căci indiferent cât de tare bătea cu pumnii în ușă, prizonierii săi refuzau să-i deschidă ușile.

Cu toate astea, nu toți prizonierii erau evrei. Marcus Memmius Lupus fusese un oficial roman de rang înalt înainte să fie arestat.

— Miroase mai bine pe partea asta a podului, spuse Lysandros.

Hadrian se încruntă.

— Mai bine?

— Aventinul pute a carne prăjită. Aerul e mai curat aici.

— Din cauza evreilor. Hadrian își încrucișă brațele. Cei mai mulți oameni de aici refuză să mănânce carnea care a fost jertfită idolilor.

— Atunci e o minune că mănâncă în general.

Hadrian arată înspre clădirea înaltă unde locuiau Marcus împreună cu soția lui și alte familii.

— Vom începe cu corintenii.

La fel ca în toate districtele mai sărace, clădirile înalte ocupau ambele părți ale străzilor înguste și întortocheate. Construite pentru a găzdui cât mai mulți oameni posibil, structurile stăteau la doar câțiva metri distanță unele de altele, blocând aproape toată lumina soarelui și împiedicând circulația liberă a aerului. Deși legea interzicea construirea unor clădiri cu mai mult de șapte etaje, mulți proprietari

întreprinzători construiau cămăruțe în poduri, profitând de cererea nesfârșită de locuințe la prețuri accesibile.

Hadrian își puse în minte să-i amintească tatălui său de condițiile precare din această zonă. Camerele de la etajele superioare abia erau locuibile, cu ventilație slabă și fără apă curentă. Cu toate acestea, proprietarii lipsiți de scrupule le închiriau, plasând adesea două familii într-un spațiu nu mai mare decât camera în care dormea Lysandros.

Când Hadrian și Lysandros au ajuns la locuința în care stăteau Marcus, Mariana și băiețelul lor, cei doi au văzut că prizonierii corinteni aveau oaspeți. Cetățenii aflați sub arest la domiciliu aveau voie să primească vizitatori, dar Hadrian fusese însărcinat cu observarea fiecărui străin în caz că prizonierii încercau să conspire împotriva împăratului.

Marcus îi zâmbi precaut lui Hadrian, apoi îl conduse în odaia spațioasă. Locuința lor, aflată la dezirabilul etaj al doilea, fusese decorată cu covoare, mobilă elegantă și un jăratnic suficient de mare încât să se poată găti pentru o duzină de oaspeți. Mariana purta o stolă frumoasă din mătase, iar slujnica ei, o femeie numită Salama, aștepta în partea din spate a odăii, gata să servească.

Cei doi străini, un bărbat cu barbă și soția lui, au părut speriați de apariția lui Hadrian, dar Marcus le zâmbi liniștitor.

— Înainte să stăm de vorbă, dă-mi voie să le spun la revedere oaspeților noștri, spuse el. Oamenii au fost foarte cumsecade și ne-au adus provizii, iar noi nu vrem să-i reținem.

Cuplul era pe cale să plece, așa că Hadrian l-a apucat pe bărbat de braț, oprindu-l.

— *Salve*, prietene. Îl vizitezi des pe Marcus?

Bărbatul nu ezită să se uite drept în ochii lui Hadrian.

— Venim oricât de des este nevoie.

— Și cum vă cheamă?

Omul își ridică bărbia aproape imperceptibil.

— Eu sunt Acuila, din provincia Pont. Aceasta este soția mea, Priscila.

Hadrian auzi scârțâitul unei balamale din metal în timp ce Lysandros își deschise tăblița de ceară ca să ia notițe.

— Mulțumesc. Hadrian îi dădu drumul bărbatului. Puteți pleca.

Acuila îi aruncă o privire lui Marcus și încuviință din cap în timp ce cei doi se înțeleseră din priviri. Priscila o strânse de braț pe Mariana înaintea să se îndrepte spre ușă.

Hadrian lăsa cuplul să plece. Dacă nu găsea vreo dovadă a unei probleme, el nu avea să se lege de oamenii aceștia. Dar îi aruncă lui Lysandros o privire plină de subînțeles și știu că sclavul își notase legătura dintre cele două cupluri. Acuila și Priscila, oricine ar fi fost aceștia, tocmai deveniseră persoane de interes pentru Garda Pretoriană.



Mariana aștepta până când Marcus închise ușa.

— Au plecat, spuse el, uitându-se spre băiețașul de doi ani din brațele ei. Am fost lăsați din nou în pace.

— Nu știu de ce vizitele lui mă neliniștesc, mărturisi ea. În fiecare săptămână în care vine, noi îi dăm aceleași răspunsuri. Cât de mult poate să continue povestea asta?

— Atâta timp cât vrea Domnul. Marcus îngenunche pe podea și își întinse brațele. Vino, Ivan. Vino la tati.

Mariana îl lăsa jos pe copil și se uită cum fiul ei alergă la tatăl lui.

— Acum, nevastă, spuse Marcus, așezându-l pe băiat în poală, ce vești ai primit de acasă?

— Cu tot entuziasmul acesta, aproape că am uitat. Mariana bătu ușor scrisoarea sigilată pe care Priscila o primise din Corint. Hai să aflăm ce se întâmplă.

Mariana rupse sigiliul și întinse paginile împăturite pe măsuta din locuința lor.

— Scrisoarea e din partea mamei mele, spuse ea, uitându-se repede la expeditor.

— Bineînțeles. Marcus ridică din umeri. Tatăl meu nu vrea să-i scrie unui fiu trădător.

Mariana își ridică ușor sprâncenele, muștrându-l în tăcere.

— Tatăl tău n-a încetat să te iubească. Nu ne trimite el provizii de care avem mare nevoie? Nu i-a dat el voie mamei tale să ne ofere mobilă?

— Mama și fratele meu locuiesc aproape de noi, dar n-au venit o dată în vizită, răspunse Marcus. Se pare că al meu comportament a înstrăinat legăturile dintre noi.

— Dar legătura aceea nu este încă ruptă. Mariana zâmbi. Acum, hai să vedem ce spune mama mea...

Buzele ei se mișcă în timp ce citi cu voce tare.

— „De la Hester, soția lui Narkis, magistratul Corintului, provincia Ahaia:

Dragii mei Marcus și Mariana,

M-am bucurat nespus să aflu cât de bine se simte băiețelul vostru! Știu că Ivan vă va aduce multă bucuri, și mă rog ca el să vă lumineze inimile, chiar și în întunericul Romei. Mă rog pentru voi de fiecare dată când Adonai îmi pune pe inimă acest lucru. Mă rog ca Domnul să vă călăuzească, să vă binecuvânteze și să vă folosească pentru gloria Împărăției Lui veșnice.

Cât despre noi, suntem bine. Tatăl tău vitreg este în continuare magistrat-șef, iar guvernatorul Memmius a ajuns să depindă de el. Am crezut că această dependență avea să-l facă fericit pe Narkis, dar în ultima vreme, omul nu este în apele lui. Mă întreb dacă nu cumva el a început să-și reevalueze alegerea în ceea ce îi privește pe zeii Romei – el și-a declarat loialitatea absolută față de ei, însă zeii ce i-au dat? Numai plăceri pământești. Pe măsură ce Narkis înaintază în vârstă, el se gândește la viața de apoi. Eu îi vorbesc despre locuința mea sigură din Ceruri, dar n-am cum să-l conving că există o locuință veșnică. Vă rog să continuați să vă rugați pentru el.

Sora ta Prima se simte bine. Doctorii i-au construit un scaun de călătorie, așa că poate ieși din casă de fiecare dată când avem patru sclavi care să-i poarte scaunul. Fata nu se mai duce la templul Afroditei și nici nu mai oferă tămâie pe altarul familiei. Nu s-a îmblânzit încă până în punctul în care să întrebe despre Adonai, dar nu mai este femeia pe care o știai atunci când ai plecat din Corint. Ceva din lăuntru ei – cred că mândria – a murit atunci când s-a aruncat de pe

stâncile acelea. Dacă am dreptate, nu e departe de mântuire. Căci cum își poate da cineva seama de faptul că este întru totul dependent de Dumnezeu dacă e convins că își poate găsi propriile răspunsuri?

Rugați-vă pentru ea, dragii mei. Iertați-o pentru toate relele pe care vi le-a făcut și demonstrați-vă dragostea prin rugăciune. Dacă Duhul lui Adonai vă îndeamnă să faceți asta, trimiteți-i o scrisoare. Scrisorile lui Paulos n-au îndemnat *ecclesia* noastră la pocăință? Așa că o scrisoare din partea inimilor voastre iubitoare și altruiste poate să facă același lucru pentru sora ta.

Ca întotdeauna, vă port în gândurile și rugăciunile mele. Sărutați-l pe băiețelul vostru din partea mea și conduceți-l la cunoștința Dumnezeului care îl iubește și Căruia Îi pasă de el. Nu voi înceta niciodată să mă rog pentru voi.”

Mariana lăasă jos papirusul și își șterse o lacrimă. Deși veștile mamei ei o bucurau, ea nu putea să se gândească la Prima fără să-și amintească uneltirile îngrozitoare ale surorii ei vitrege ca să distrugă căsnicia Marianei. Planul Primei aproape că reușise. Deși nu îi despărțise pe Marcus și Mariana, Prima orchestrase evenimentul care avusese drept rezultat exilul și întemnițarea lor.

— Ce spui? Marcus își ridică privirea. Vrei să-i scrii Primei?

Mariana trase aer în piept, apoi oftă ușor.

— O să-i scriu, spuse ea împăturind papirusul. Dar nu azi.



Lysandros arată spre următoarea clădire, și trecu o clipă până când Hadrian își aminti cine era prizonierul găzduit acolo. Petros din Iudeea fusese adăugat recent pe listă, iar romanul nu-și putea aminti ce făcuse iudeul ca să merite arest la domiciliu.

Portarul, un soldat pensionar, îl recunoscuse pe Hadrian și deschise ușa în timp ce ei se apropiară. Cei doi urcară la etajul al doilea, unde locuiau un negustor bogat împreună cu soția și familia lui. Un sclav stătea în fața ușii, slujind drept gardian și portar. Hadrian oftă, îl ignoră pe sclav și continuă să urce.

Cu fiecare etaj, pereții deveneau tot mai murdari și scările din cărămidă, tot mai denivelate. Fără ferestre pe scară, aerul devenea tot mai greu în timp ce ei urcau, mirosind a duhoare de urină și excremente. Cei care locuiau la etajele superioare erau mai săraci decât vecinii lor, neavând sclavi care să le care apă, să le golească oalele de noapte sau care să le ducă gunoiul. Pe podea zăceau vase din ceramică sparte, resturi de mâncare și un număr supărător de muște, vii și moarte.

După ce urcară scările tot mai înguste până la etajul șase, Hadrian se opri la o ușă șubredă. El nu putu să nu observe că un pește micuț fusese scrijelit în lemn.

— Încă un trădător, murmură Hadrian în timp ce Lysandros bătu la ușă.

— Petros din Iudeea, strigă Lysandros, cu vocea înăbușită de atmosfera sufocantă. Hadrian, fiul senatorului, dorește să te vadă.

Ușa se deschise o clipă mai târziu, dând la iveală un bărbat înalt, cu barbă și cu părul cărunt și rar.

Hadrian își consultă lista.

— Petros din Iudeea, citi el. Ai fost arestat pentru tulburarea liniștii publice la un templu.

— Era o sinagogă. Ochii întunecați ai bărbatului se amuzară. Ați dori ceva de băut? Soția mea a adus apă de la fântâna de jos.

Lysandros se încruntă, dar Hadrian aruncă o privire în odaie și văzu o femeie mai în vârstă turnând apă în pahare. O băutură, chiar caldă, era binevernită într-o zi atât de toridă ca asta.

— Mulțumesc, spuse el intrând. N-o să dureze mult.

Un val de arșiță fetidă îl izbi pe Hadrian în timp ce el și Lysandros intrară. Locuința cu o singură cameră mirosea a trupuri nespălate, lemne arse și oricare ar fi fost mâncarea pe care femeia o pregătise la cina de aseară. Dar deși mediul era departe de a fi plăcut, prizonierul nu se plângea.

Soția lui Petros, o femeie scundă care purta o eșarfă peste părul ei grizonat, îi zâmbi timid lui Hadrian în timp ce îi dădu apa. El luă paharul și bău, observând cu plăcere că ea adăugase o porție generoasă de miere. Hadrian nu știa cum femeia obținuse ceva atât de scump, așa că trebuia să întrebe.

— Ați ieșit din această locuință ca să participați la vreo întâlnire interzisă? începu el.

Lui Petros îi zvâcni sprânceana.

— Soția mea s-a dus la piață. E interzis să faci asta?

— E interzis dacă vorbește cu cineva de acolo.

— Cum poate să se târguiască dacă nu vorbește?

— Vorbesc foarte puțin, spuse femeia, lăsându-și privirea în pământ. Arăt cu degetul lucrul de care avem nevoie și accept prețul. Apoi plec.

Hadrian îi aruncă o privire lui Lysandros, recunoscător că găsiseră în sfârșit un creștin supus.

— Poate că ar fi cel mai bine dacă v-ar aduce prietenii ceea ce aveți nevoie, îi spuse el femeii. Nu vrei să fii pedepsită pentru încălcarea condițiilor arestului tău.

Femeia își plecă capul repede, apoi se retrase într-un colț al camerei.

Hadrian își îndreptă din nou atenția asupra soțului ei, care își încrucișase brațele. Petros din Iudeea putea să aibă oricât între șaptezeci și nouăzeci de ani, atât de ridat îi era chipul, dar mulți iudei își petreceau cea mai mare parte din viață în soare.

— Confirmi că tu ești Petros din Iudeea?

Bătrânul încuviință din cap.

— Da, dar grecii îmi spun Chifa. Evreii mă cunosc sub numele de Simon.

— Un om cu multe nume.

— Vă asigur că nu am intenții rele. Rabinul meu mi-a schimbat numele cu mulți ani în urmă. În limba noastră, numele meu înseamnă *piatră*.

Hadrian își ridică sprânceana.

— Deoarece ești la fel de încăpățânat ca o stâncă?

Iudeul râse în mod neașteptat.

— Probabil.

— De cât timp locuiești la Roma?

Iudeul se încruntă.

— Un an? Poate doi. Am venit aici ca să ajutăm niște prieteni.

— Dar ați încălcat legea și acum sunteți sub arest la domiciliu. Presupun că știi ce înseamnă asta.